



עמ"ת 40698/03/19 - מדינת ישראל נגד א"ס

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 40698-03-19 מדינת ישראל נ' א"ס (עציר)

בפני	כבוד השופט ניצן סילמן
עוררים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	א"ס (עציר)

החלטה

1. ערר על החלטת כב' השופטת פיינסוד בתיק מ"ת 24921-02-19 או בתיק ת"פ 24904-02-19 מיום 17/3/19.
2. כבר פתיחת הדברים מעלה קושי, ועל כן אנסה לבאר הסוגיה שעל המדוכה, בקצירת אומר.
3. כנגד המשיב הוגש כתב אישום בגין עבירות איומים על אמו המתלוננת; בד בבד הוגשה בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים כנגדו.
4. בין לבין הוגשה חוו"ד פסיכיאטרית, מיום 25/2/19, הקובעת כי בעת ביצוע המעשים היה המשיב שרוי במצב פסיכוטי, עם פגיעה בשיפוט, ועל כן להערכת חוות הדעת אינו בר עונשין; עוד קבעה חוות הדעת כי המשיב אינו מבין ההאשמות התלויות כנגדו, מהות ההליך, אינו מסוגל לשתף פעולה עם עורך דינו, ועל כן אינו מסוגל לעמוד לדין; חוסר הכשירות דיונית ומהותית גם יחד.
5. תיק המ"ת החל להתנהל בפני כב' השופטת פיינסוד, (אשר הפנתה לבדיקה הפסיכיאטרית ביום 13/2/19 לאחר שמיעת טיעון לראיות לכאורה, ובהמשך להסתכלות). במקביל התנהלו דיונים גם בתיק הת"פ בפני אותו מותב, כשהמשיב טען באמצעות ב"כ כי חרף העדר הכשרות בכוונתו לנהל ההליך (בהתאם לאמור בסעיף 170 לחסד"פ).
6. סופו של יום ביום 17/3/19 הכריעה כב' השופטת בדבר העדר קיומן של ראיות לכאורה בהליך; אגב ההחלטה נעשה דיון בסעיף 15(א) לחוק הטיפול בחולי נפש, המחייב גם הוא קביעה של ראיות לכאורה (בזמן שעד בירור האשמה), במסגרת הפורמלית של תיק המ"ת.



7. הערר מכון בעיקרו כנגד הקביעה הראייתית.
8. ב"כ המשיב סמך ידיו על החלטת ביהמ"ש קמא וציין כי לטעמו ניתנה החלטה הראיות במסגרת תיק הת"פ (אגב דיון בסעיף 15 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א 1991); משכך, נעדר בית משפט זה סמכות לדון בערר כדן יחיד.
9. אקדים ראשון ראשון ואחרון אחרון; ראשית אעסוק בשאלת המסגרת (ומכאן הסמכות) ואח"כ בראיות גופן
10. ראשית- עסקינן במצב בו לוקה בנפשו מבקש לברר ההליך כנגדו; טרם הוכרעה אי הכשירות הדיונית והמהותית, ועל כן מצויים אנו במעין מצב של "בירור אשמה רגיל".
11. בכגון דא, ברור לכולי עלמא כי שאלת הדרך בה יתנהל הנאשם מהלך בירור ההליך, אם במעצר, אם בחלופה או בתנאים, נתונה לשופט המעצר ולא לשופט בתיק העיקרי.
12. כלומר- בין אם עסקינן במסלול של חוק לטיפול בחולי נפש ובין אם עסקינן במסלול של חוק המעצרים, ההכרעה בדבר תקופת הביניים, עד בירור ההליך (בין של הלוקה בנפשו ובין של הבריא) מצויה ביד שופט המעצר. הליך המעצר נועד לשרת תכלית ההגנה על הציבור גם ביחס לחולה הנפש ולא ההליך העיקרי (ראה בש"פ 90/18 מ"י נ' פלוני, סעיף 7 לפסה"ד).
13. שנית- מבחינה פורמלית ההחלטה נשוא הערר ניתנה במסגרת תיק המ"ת.
14. שלישית- לאור ההחלטה **נשוא הערר, נדחה** הדיון בתיק הת"פ (ומשכך ברי כי בית המשפט ראה עצמו עוסק בשאלת מעצר ולא בשאלת ניהול התיק העיקרי)
15. רביעית- ברור כי קיים קושי כי הדן בתיק העיקרי יחשף בשלב כה מוקדם לראיות בלא מסננות כלשהן, וגם בכך יש ללמד כי ההחלטה ניתנה מסגרת תיק המעצר
16. משמדובר בהחלטה לגבי מצב המשיב עד בירור הדיון, ולאור הנימוקים לעיל, ועל מנת להסיר כל אבן נגף נטענת- רואה אני ההחלטה ככזו שניתנה בתיק המעצר ולצרכי תיק המעצר, ועל כן בסמכותי לדון בה. ראה במיוחד לאבחנה - בש"פ 509/12 מ"י נ' פלוני.
17. כעת לראיות גופן- בחנתי חומר הראיות בתיק; סבורני כי לאור מבחני בש"פ זאדה, קיימת תשתית



ראייתית לכאורית להוכחת האשמה; אמנם, הפוטנציאל ההרשעתי של תשתית זו מכורסם בעקבות חוסר הכשרות (בש"פ 90/18 מ"י נ' פלוני), אך עדיין קיימת תשתית המצדיקה מתן צו מעצר, בתנאי אשפוז, גם לאחר ה"כרסום".

18. ביום 8/2/19 ניתנה הודעת האם בה צוין במפורש כי המשיב איים לשרוף איתה הבית (שו'6); אחיו של המשיב בהודעתו מציין כי שמע את המשיב צועק שישרוף את הבית (הודעה מיום 10/2/19); יחד עם זאת הודעת האם מותיית מתייחסת לשעה 1-2 בצהריים (כך כתוב), וראה שו' 5,12. הודעת אחות המשיב ח' - מצינת כי האחות פגשה באמה באותו יום בערב, ואמה צעדה באופן נסער, תוך שאמרה כי המשיב אמר שהוא רוצה לשרוף את הבית. האחות שמעה צעקות אך לא איומים. עוד מצינת האחות שכשהתקשרה למשטרה, אמרה את שאמה אמרה לה להגיד. האחות ציינה כי לאחר מכן ראתה כי הדברים בארונות היו על הרצפה.

19. בהודעת האם מיום 10/2/19 מצינת האם כי "אמר לי א"ס שהוא ישרוף את הבית, אני ראיתי שהוא הוציא את ספרי הקוראן, שם בתוך ברזל, התחיל לשרוף אותם.. הוא אמר שהוא גם ישרוף את הבית". (שו' 6-7 וראה בהמשך גם שו' 27)

20. ראה גם מזכר מיום 8/2/19 (ג'אקלין גנאים) בו האם מפרטת האיום.

21. בית המשפט קמא שמע מפי המאשימה כי המתלוננת חוזרת בה מתלונתה; כן ציין בית המשפט קמא כי עדות האם אינה תואמת שעות התרחשות האירוע; עוד מצינת השופטת קמא כי פער הזמנית בין ההודעות, עניין הדלקת האש, והחזרה מהתלונה לאחר האשפוז, כל אלו משמיטים הקרקע תחת התשתית הראייתית.

22. דעתי שונה; סבורני כי ההודעות אשר בתיק מקימות תשתית ראייתית, אשר יש בה להצדיק מעצר, בוודאי בשלב מקדמי זה.

23. המשקל המרכזי בהכרעת בית המשפט קמא ניתן לחזרת האם מעדותה. הלכה פסוקה כי חזרה מעדות או תלונה, אינה מהווה כרסום שיש בו כדי לפגוע בתשתית הראייתית הלכאורית הרלוונטית לשלב המעצר.

24. כב' בית המשפט העליון קבע לא אחת כי -

"כדי לעיין מחדש במעצר עד תום ההליכים בעקבות כרסום בראיות, יש צורך ב'מהפך ראייתי'; חזרת עד מעדותו אינה מגיעה לדרגה זו. קשה להלום התערבותו של בית המשפט של מעצר, כאשר הדברים אינם זועקים לעזרה והקערה לא נהפכה כליל על פיה (כגון אילו הוברר בעליל שהעדות המרכזית היתה



עלילת דברים, מעין הזמה שבמשפט העברי, מקום שעדים מעידים כנגד עדי התביעה 'עמנו הייתם' (בבלי מכות ה', א') - קרי, לא יכולתם לראות את מעשה העבירה כפי שהעדתם) (בש"פ 6174/11 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2011); ראו גם בש"פ 1119/07 מדינת ישראל נ' אריש [פורסם בנבו] (2007)). בבש"פ 5407/99 מדינת ישראל נ' אדרי [פורסם בנבו] (1999) נאמר, מפי השופט - כתארה אז - ביניש - כי "חזרה מעדות אינה מהווה בדרך כלל כרסום שיש בו כדי לפגוע בתשתית הראייתית הלכאורית של התביעה בעת בחינת הראיות בשלב המעצר"; ובבש"פ 770/10 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] (2010) נאמר, מפי השופט עמית, כי "לא כל שינוי גרסה של עד, ואפילו עד עיקרי, משמיטה מיניה וביה את הפוטנציאל ההרשעתי של חומר הראיות ... מעשה של יום ביומו בבתי המשפט, שעד עיקרי חוזר בו בעדותו מהודעתו במשטרה, וזו מוגשת ומתקבלת בסופו של יום מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], ואין בעובדה זו, כשלעצמה, כדי להביא לכרסום בתשתית הראייתית".

ראה בש"פ 7260/13 מ"י נ' כיאל

25. על אחת כמה וכמה אמורים הדברים כאשר עסקין באלימות במשפחה או עבירות בדלת אמות התא המשפחתי, שאז ליחסי המשפחה והקרבה (ואין כרחמי אם על בנה) השפעה על הרצון כי ינוהלו הליכים פליליים כנגד בן המשפחה; ראה לעניין זה בש"פ 5867/18 פלוני נ' מ"י מיום 16/8/18, סעיף 14 לפסק.

26. אשר לסתירות בעדות האח, כבר נקבע כי לא די בסתירות גרידא או אי התאמות; שאלת שעת האיום אינה משמיטה הקרקע מתחת לעצם שהאיום או שמיעתו; אין מדובר בהשמטת כלל המארג הראייתי (ראה למשל בש"פ 8646/09 עמר נ' מ"י).

27. גם אם עדות האחות אינה יכולה לעמוד בפני עצמה, (מפי שמועה) הרי אישור הצעקות, מצב הבית לאחר ההשתוללות, היות האם נסערת, כל אלו די בהם להוות **חיזוק** כנדרש (או אף מעלה מכך).

28. גם מזכר השוטר מהווה חיזוק (האמרה סמוכה לאירוע); ודוק- העובדה כי בית המשפט קמא קבע כי אכן נשתברו דברים בבית, מלמדת כי קיים חיזוק.

29. אני קובע קיומן של ראיות לכאורה; בנסיבות אלו אני מורה על השבת התיק לבית המשפט קמא לדון בהמשך הליכי המ"ת.

30. נוכח המלצת חו"ד הרפואית, בשלב זה ישאר המשיב במעצר עד החלטה אחרת; המעצר יהיה בתנאי אשפוז. בית המשפט קמא ימשיך הדיון מתום שלב בחינת הראיות.



ניתנה היום, י"ג אדר ב' תשע"ט, 20 מרץ 2019, בהעדר
הצדדים.